

Postanowienie z dnia 16 lipca 1998 r.

II UKN 138/98

Wydanie przez organ rentowy decyzji w całości uwzględniającej żądanie ubezpieczonego, będące przedmiotem kasacji uzasadnia uchylenie nieprawomocnych orzeczeń sądów obu instancji i umorzenie postępowania (art. 477¹³ w związku z art. 386 § 3 i art. 355 § 1 KPC).

Przewodniczący SSN: Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Maria Tyszel (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 1998 r. sprawy z wniosku Mieczysława S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w G. o wcześniejszą emeryturę, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 12 listopada 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku z siedzibą w Gdyni z dnia 16 czerwca 1997r. [...] i umorzył postępowanie w sprawie.

U z a s a d n i e n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w G. decyzją z dnia 29 marca 1996 r. odmówił Mieczysławowi S., urodzonemu 20 marca 1940 r., prawa do wcześniejszej emerytury uznając, że wykazał on zatrudnienie w wymiarze tylko 38 lat, 3 miesiące i 4 dni zamiast wymaganych 40 lat.

Sąd Wojewódzki w Gdańsku-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Gdyni, oddalił odwołanie wnioskodawcy wyrokiem z dnia 16 czerwca 1997 r. [...]. Orzeczenie to Sąd oparł na wskazanych w uzasadnieniu ustaleniach faktycznych i podstawie prawnej.

Przedmiotem sporu było zaliczenie na uprawnienia emerytalne wnioskodawcy:

- 1) okresu od 1 stycznia 1990 r. do 1 kwietnia 1991 r., w którym prowadził on działalność gospodarczą, lecz nie opłacał składki na ubezpieczenie społeczne oraz
- 2) okresu od 1 czerwca 1982 r. do 30 czerwca 1990 r. - represji politycznych.

Fakt nieopłacania przez wnioskodawcę we wskazanym okresie składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą jest niesporny. Niesporne jest również, że wnioskodawca - po zwolnieniu go z dniem 31 maja 1982 r. z Zakładów Radiowych „R.” - nie miał żadnego okresu pozostawania bez pracy, bowiem już od dnia 1 czerwca 1982 r. podjął inne zatrudnienie. Sąd podkreślił, że zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 1989 r. Nr 46, poz. 259 ze zm.) brak jest możliwości zaliczenia skarżącemu na uprawnienia emerytalne okresu, w którym nie opłacił składek na ubezpieczenie społeczne, ponieważ obowiązek ubezpieczenia powstaje z dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej (a nie z dniem dokonania wpisu do ewidencji), a stosownie do art. 22 ust. 1 tej ustawy obowiązek zgłaszania do ubezpieczenia spoczywa na osobie prowadzącej działalność, podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu. Sąd nie znalazł też podstaw prawnych do uwzględnienia wnioskodawcy jakiegokolwiek okresu, o jakim stanowi ustawa z dnia 24 maja 1989 r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (Dz. U. Nr 32, poz. 172 ze zm.), bowiem nie miał żadnego okresu pozostawania bez pracy. W konsekwencji Sąd stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, przewidzianych w § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27).

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku, wyrokiem z dnia 12 listopada 1997 r. [...], oddalił apelację wnioskodawcy uznając za prawidłowe zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, jak i wskazaną podstawę prawną.

W kasacji od tego wyroku, wnioskodawca wnosił o jego zmianę i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury zarzucając naruszenie prawa materialnego, a to §1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w

sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwolnionych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy, a także naruszenie art. 11 ust. 3 ustawy z 24 maja 1989 o szczególnych uprawnieniach niektórych osób do ponownego nawiązania stosunku pracy w brzmieniu ustawy z 7 grudnia 1989 (Dz. U. Nr 64, poz. 391).

Rozpoznając kasację Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym, w dniu 16 lipca 1998 r., pełnomocnik organu rentowego wykazał, że decyzją z dnia 28 stycznia 1998 r. przyznano wnioskodawcy prawo do wcześniejszej emerytury, zgodnie z żądaniem wniosku.

W myśl art. 393¹⁹ KPC, jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji. Na tej podstawie przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy zastosowanie ma art. 386 § 3 w związku z art. 477¹³ KPC, stosownie do którego zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Skoro zatem organ rentowy, przed prawomocnym zakończeniem sprawy wydał nową decyzję, w całości zaspokajającą żądanie wnioskodawcy, tym samym anulował zaskarżoną decyzję. Zdaniem składu orzekającego Sądu Najwyższego rozpoznanie kasacji stało się bezprzedmiotowe, nieprawomocne orzeczenia Sądów obu instancji, na podstawie art. 386 § 3 w związku z art. 355 § 1 KPC, podlegają uchyleniu a postępowanie zostaje umorzone.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, z mocy powołanych przepisów orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====